

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

zhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v dijaškem zemenišču (Knabenseminar). — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na volškem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.

Za ozenčila se plačuje od navađne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

„Slovenski Gospodar“ prične z novim letom svoj XIX. tečaj. Dosedanji p. n. prijatelji, naročniki, društveniki „Tiskovnega društva“ so prošeni, da mu zvesti ostanejo še zanaprej ter naročbo svojo ob pravem času ponovijo in listu pridobijo novih naročnikov. List bode izhajal s prilogami in stane za celo leto 3 fl., za pol leta 1 fl. 60 kr., za četrť leta 80 kr.

Stare naročnike prosimo zaradi polajšanja našega dela dosedanjo tiskano adresu na poštno nakaznico prilepiti, ali pa vsaj tisto številko nam naznani, katera se na vsakej adresi na desni strani tiskana nahaja.

Opravištvu „Slov. Gospodarja“.

Kako delajo nemci liberalci in posilinemci, kder imajo večino.

(Izviren dopis iz Ptujja.)

Novi okrajni zastop ptujski, s posilinemško večino je imel 22. p. m. glavno skupščino. Nemci liberalci so se pokazali v celi svoji bezobzirnosti, odkrili so, da jim je le za to, Slovenec gmotno vničiti. Boj se je začel, kako bode nehal, ne vemo, Nemcev je v Ptujškem okraju 2000, Slovencev 48.000, v takem razmerju tudi dačo plačujejo. Pred vsem je odbor poročal, ka je g. Moric-u pl. Kaiserfeld-u prejšnjemu deželnemu glavarju zahvalnico odposlal, in prosi od skupščine pritrđila. Navzoči Slovenci so vprašali, kake zasluge da ima Kaiserfeld za deželo v občē, za naš ptujski okraj posebej? Nikdo ni vedel odgovora. Večina je vendar pritrđila Slovenci so nasproti glasovali. Izvrstno so pravice Slovencev zagovarjali gg. Dr. Ploj, Bož. Raič, Raišp. Potem so z večino Nemcev iz službe odpustili dosedanjega tajnika, akoravno

je z njim celi okraj jako zadovoljen in 42 občin pismeno prosilo naj ostane. Odstavili so ga ker ga je slovenska mati rodila. Boj za kruh. Bomo videli, kdor bode močnejši ali 48.000 Slovencev, ali 2000 Nemcev. Vsi meščani so za odstavljenje glasovali, zastopniki občin so bili za njega; par meščanov vlada sedaj nad celim okrajem. Nemška večina je dalje sklenila, cesto čez Varejski breg preložiti in za to 10.000 fl. potrošiti. Slovenci niso bili sploh proti preloženju. Kajti preloženje strme ceste je koristno; ali sedaj ni čas za to, revščina je prevelika, ljudstvo butare ne more prenašati. G. dr. Gregorič je v daljem govoru dokazal, da je okrajni zastop v zadnjih letih samo za Borlski most in novo cesto pri tem mostu nekaj nad 60 000 fl. potrošil, da je lani sv. Petersko cesto preložil, cesto v Leskovci vzdignol, česar stroški so bili okoli 8000 fl.; da pa v vseh totih letih za drugo polovico ptujskega okraja na levem bregu, t. j. za Polenshak, sv. Lovrenc, sv. Vrban, sv. Marjeto itd. in za Dravsko polje ni krajcara imel; da skoro vse fare morajo nove šole zidati, in so do ušes v dolgove zlezle; ali vse ni pomagalo nič. G. Juri Strah jim je pod uho zatrobil, da Ptujčani samo v Halozah ceste popravljajo, kder imajo svoje vinograde, g. dr. Ploj je predlagal, naj tudi za cesto čez Polenshak, sv. Vrban, Dornavo nekaj skrbijo; vse je bilo zastonj. Celo Urbanski Marinič je proti svojemu kraju glasoval, g. Lešnik ravno tako. Gora je prosila podpore za zdravnika na Gori, ni je dobila; ona je prosila za podporo za občinsko cesto proti Naraplam, — ni je dobila. Cestnemu komisarju so plačo povišali, in ta je nemec, ki take cestne delavce iz službe devlje, kateri nemški ne znajo G. dr. Gregorič je predlagal, naj se s podporo okraja cesta od Borlskega mosta skoz Medribnik do Hrvaške meje popravi, ker drugače ne bode most nikdar svojih obresti donašal in se velika mostovina nikdar ne zniža in kmeti čez most ne bodo vo-

zili. Vse zastonj. Tu ne dajo par stotakov, na Varejsko cesto pa bodo jih z lahkim srcem 10.000 fl. trošili.

To imamo tisti laketi, s katerim se v okrajnem zastopu pod nemško večino pravica deli. Sedaj vidimo, da ni bilo brez pomena, če smo se pri volitvah za okrajni zastop za to napinjali, da v zastop pridejo tisti, kateri največ dače plačujejo, tu se gre za groše, a ne za šolo in vsi bi morali nekaj dobiti, ker vsi ednako plačujejo, ne samo eni, drugi pa nič.

Gospodarske stvari.

Sadovna drevesa štajerska.

I. G. Fail, učitelj v Ivniku, priporočuje v graškem „Gospodarskem glasniku“ sledeča sadovna drevesa:

Spodnji Štajer. Tukaj je dežela sadjarstvu tako ugodna, da nas mnogovrstno spominja na srednjo Francosko. Spodnji Štajer more v pridelovanji finega in najfinejšega sadja kedaj zelo posebno važnost dosegnoti. Vinski kraji so tudi najboljši za sadje. To učijo izkušnje.

V naslednjem je navedenih nekaj plemen, ki skoraj izključljivo le na spodnjem Štajerskem popolnem dozoriyo. Vendar zato ne rečemo, da bi drugih in za njimi navedenih plemen ne mogli tam s pridom saditi.

Bela jesenska maslenka, nemški: weisse Herbst-Butterbirne, tudi Kaiserbirne. Obče znana in priljubljena gruška namizna. Je srednje velikosti, okrogla, časih tudi podolgovata. Tenka, gladka koža je svetla, bledeozelenkasta, pozneje citronovo-rumenkasta, na solnčni strani nekoliko rudečkasta z drobnimi pikami prevlečena. Belo meso je zelo sočno, prijetnega sladornega okusa. Zori meseca septembra in oktobra.

Cesarjevič Ferdinand ali Hardenpontova zimška gruška, nemški Schinkenbirne. Je izborna dobra gruška, precej velika, zvečinoma nepravilna z bulami na površji. Koža je svetlo-zelena, pozneje rujavkasta in prevlečena s pikami. Meso je belo, sočno, vinsko-sladkega okusa. Zori meseca novembra in se ohrani do februarja. O Božiči velja na Dunaji časih ena sama takšna gruška — 50 kr.

Zimška tehantovka, nemški: Winter-Dechantsbirne, tudi: grüne Winter Herrenbirne imenovana. Sad je debel, časih jako debel ter velja kot pozna zimška gruška namizna. Podobe je jajčaste, koža svetlo-zelena, prevlečena z rujavimi pikami in rijo. Meso je belo, malo rumenkasto, sočno, vinsko-sladornega okusa. Sad moramo pozno z dreves potrgati, ker se tako dalje časa ohrani.

Orlejanske rejneta ali orlejanski kosmač, nemški: Orleans-Reinette ali Perlreinette. Je srednje-veliko, okroglo jabelko rumene barve, s tankimi rijastimi žilami prevlečeno in z rujavimi pikami nabrano. Meso je rumenkaste barve, fino, sočno, nježnega vinsko-sladornega okusa. Sad treba pozno trgati in se tako ohrani do maja.

Ananas-rejneta ali Ananas kosmač. To jabelko je lepo visoko-okroglo podobe, rumene barve z rujavimi zvezdami ali pikami. Meso je rumenkasto, prhko ter ima okus kakor ananas. Velja kot izvrstni sad za namizo pa tudi za mošt in se lahko spravlja v denar,

Holandska zlata rejneta, nemški: holländische Goldreinette. Jabelko je srednje, veliko, okroglo, barve svetlo-zelene, na solnčni strani rujave. Koža je tenka, meso nježno, dišavno in prijetnega kiselatega okusa. Drevo močno rodi in sad zori od oktobra do decembra. Rajni Vokan v Celji je to jabelko čislal in hvalil. Sedaj je menje obrajtavajo. Na razstavi v Trstu l. 1882 kazal jih je samo g. Valentinč iz Laškega. Poskušavali so tudi z belimi rožmarinkami pa niso sreče imeli. Za naše kraje le ne sodijo. Bolje kaže, kakor na spodnji Avstriji, zasajati beli zimski kalvil, koji imenujejo kralja vsem jabolkam, to pa na pritlikovce. Kakor trdi dr. Stoll, velja eno samo takšno jabelko na Dunaji 1 fl. 50 kr.

Srednji Štajer. Za vinskimi kraji sledijo proti severu najprvle takšni, kder zvečinoma pšenico pridelujejo. Nahajamo tukaj izvrstno zemljo za sadovnjake. Toda uime pogosto škodujejo, posebno spomladni mrazovi. Pred vsem težijo sadjarji na to, da mogoče veliko sadja pridelajo, v obližji mest pečajo se tudi s finim sadjem, toda le bolj izšolanji vrtarji. Z ozirom na to priporočajo sledeča plemena:

Štajerski zimski mašancelj kaže podobno drugim žlahtnim plemenom različno zunanost, ki se menjava. Nekatera jabelka so ploščata, druga bolj okrogla. Prva ima sad menjši, koža je svitla, pozneje zlato-žolta, ob sončni strani rudečkasta z gostimi marogami. Meso je sočno, prhko, dišavno in močno dišeče. To je pravi štajerski, zimski mašancelj. Druga podoba ima večji sad pa ni tako dišaven; v severo izhodnjih krajih mu pravijo: Eisapfel. Nekatsri tržci razlike ne poznajo na škdo pravemu mašanceljnu, ki pripada najboljemu, trpežnemu in iskanemu sadju za trženje.

Angleška zimška zlata parmena je krasno pravilno raščo jabelko in precej veliko. Koža je svetla. Zori od novembra do februarja ter se prišteva tržnej robi prve vrste.

Pariški ramborski kosmač ali rejneta, nemški: Kurzstiel.

Debelo, okroglasto, časih tudi proti muhi

nekoliko ošpičeno jabelko ter je močno rebrasto. Pecelj je kratek, koža ni gladka, barva zeleno-rumena; površje prevlečeno je z rujavimi rijastimi pikami. Meso je rumenkasto, fino, dišavno. Zori od decembra do marcija. Na Dunaji je vselej radi kupijo ter čislajo posebno v prodajalnicah delikates ali slaščic.

Cesarjevič Rudolf. Jabelko je srednje veliko in pravilno vraščeno, koža tenka, zelenožolta, pozneje rumena ter na solnčnej strani svetlo rudeča. Meso je belo, sočno brez posebno odločenega okusa. Zori od decembra do marcija. Stokovnjaki tržci močno čislajo to domače jabelčno pleme, menje gospodski kmetovalci.

Beli zimski tafelj, nemški: weisser Winter-Taffetapfel. Je lepo ploščato belo jabelko z rožno rudečico. Pecelj stoji v trivoglati jamici. Čisto belo meso ima prijeten kiselni okus. Kot tržna roba jako čislana sad.

(Konec prihodnjič.)

Posestnikom gozdov ponuja deželni c. k. gozdni nadzornik v Gradci (Statthateri-Gebäude) gozdnih drevesc iz državnih drevesnic v Celji, Brucku in Lieznu za nagozdenje goličav. Tam je tudi dobiti seme smrekovo, meceseljnovno, borovo in jamovo. Ubožnim delijo se drevesca in semena brezplačno. Prošnje se naj vlagajo pri gori omenjenem nadzorniku do 20. februarja 1885.

Konjerejci, ki hočejo svoje žrebece za l. 1885 licencirati dati, naj to svojemu okrajnemu glavarstvu do 1. jan. 1875 naglasijo.

Na svinjski sejem v Zagrebu so zadnjič prignali 20.000 svinj. Stiska za denar je velika. —

Sejmi. 13. dec. Jurklošter, sv. Duh v gornje-radgonskem okraji, sv. Peter pod sv. gorami, Zavec, 14. dec. sv. Križ pri Slatini, 16. dec. Ljutomer, 19. dec. Gradec, Teharje, 20. dec. Brežice.

Dopisi.

Iz Konjic. († Rajnemu g. dr. Ant. Prusu v spomin). Dne 2. t. m. smo pri sv. Ani hladnej zemlji izročili telo prerano nam umrlega g. dr. Antona Prusa. Pogreb je bil sijajen. Preč. g. nadžupnik, 10 duhovnikov, veliko tržanov in kmetskega ljudstva se ga je udeležilo. Celjske čitalnice pevci so mu nagrobnico zapeli. Rajni počiva mej svojim strijcem nadžupnikom Terkučem in prijateljem nadžupnikom dr. Ulago. Pobrala ga je nagla smrt. Sicer je prestal dolgo bolezen in okreval, da je na sv. Andreja večer sred svoje rodbine bil zdrav in vesel. Toda še pred polnočjo loti se ga nova bolezen tako silno, da je vsa pomoč

zastonj. „Pokličite mi gospoda kaplana“ prosi pa tudi to je prepozno. Toraj vzdihne k so-prugi, otrokom, bratu: „rad bi še bil med vami pa vidim, da moram umreti.“ Na to se glasno prekriža v imenu trojedinega Boga in izdahne; voda v prsih mu je pluča zalila.

Prijatelj rajnemu nam je doposlal te-le životopisne črtice: pokojni se je rodil l. 1833 v Konjicah kot sin po vsem okraji znanega ključarja Prusa. Po materi mu je bil nadžupnik Terkuč strijc. Izšolal se je na gimnazijah v Celji in Mariboru, povsod izvrstno, ter na Dunajskeji univerzi slavno dokončal pravdoslovje, kder je l. 1862 postal doktor. Do leta 1864 je služboval pri dunajskeji deželnej sod-niji kot auskultant. Zatem popusti državno službo, postane odvetniški koncipijent pri dr. Singerji in odpre lastno odvetniško pisarno 1. aprila 1869 na Dunaji, Kohlmarkt 11. Oženi se l. 1872 z gospodično Jozefino, hčerjo poštarja dunajskega, Jožefa viteza plem. Uhla. Spomladi 1873 se preseli v Konjice. Imel je tam dokaj političnih prijateljev, med njimi je bil tudi dr. Kronawetter. Lažiliberalcev in jihovih Judov ni mogel trpeti. Ljubezen do svojih Slovencev ga vendar ni puščala na Dunaji. Hitel je domov, kder je l. 1873 kot slovenski kandidat v mestih in trgih se boril zoper znanega Foreggerja. Od tiste dobe je delal zlasti na to, da probudi narodno zavest kmetov v konjiškem okraji. To je tako sijajno dosegol, da so tam Slovenci uže dvakrat pri volitvah zmagali. Bil je ud Slovenskega društva in odbornik, Slovenci konjiškega okraja so ga ljubili kot „očeta“. Kot zadnjo oporo ko jim je zapustil 19. avgusta t. l. ustanovljeno slovensko posojilnico v Konjicah, ki je uže pokojnemu s svojimi uspehi bila v veliko veselje in tolažbo. Ob grobu tega blagega domoljuba žalujemo Slovenci pa supruga s četirimi otroci. Bog jih potolaži. Rajnega se pa hočemo vselej hvaležno spominjati. Čast in slava mu!

Slovenci konjiškega okraja.

Z Remšnika. (Doklada okr. zastopa.) Leto se koncu bliža; računi se sklepajo in doklade srenjske se določujejo, katere morajo v tekočem letu posestniki odrajtovati. Kar zadeva srenjske in šolske potrebe, smo z določenim zadovoljni, ker brez denarja se ne more nič opraviti. Le doklade za okrajni zastop v Marenbergu so za nas prebridke. Okrajni marenberški zastop nam naklada po navadi od 15 do 20%. Leta 1884 smo imeli 19%, to je od 100 gld. 19 gld. Iste naklade pa že trajajo okolo 20 let. Vzemimo v premislek 20 let z letnimi dokladami za okrajni zastop po 19% za ležiši preračun. Remšniška srenja, ena največjih, ker je cela župnija v eni srenji, ima direktne štibre 2400 gld. Ako ima na leto naklade za okrajni zastop 19%, znašajo Remšniške doklade za njega

456 gld. vsako leto, koje mora Remšniška srenja za okrajne ceste plačevati: za eno čez Radl, za dve velikanski pa v Ribnico od Vuhreda in od Velke in še menda, ako se ne motimo, za eno pri Tribunji, ker računa za okrajni zastop ni lahko v roke dobiti. Nekdaj so Remšničani hodili v raboto na Radelsko cesto pri Marenbergu, sedaj pa morajo robotati v dnarjih tudi po Ribniških cestah, kojih nikdar ne potrebujejo. Ako vzamemo 20 let, na leto 456 gld., znaša to velikansko svoto 9120 gld., koje so Remšničani plačali v teh letih v Marenberški okrajni zastop le za ceste. Vender enkrat so dobili kakih 70 gld. vsled velike povodnji, ko je voda vse domače srenjske slabe ceste čisto raznesla. Ko bi Remšničani le 100 gld. na domače srenjske ceste, kojih imajo veliko več kot vse okrajne vkup, porabili, bi v 20 letih stale 2000 gld. in imeli bi že gotovo enako cesto okrajni od Stelca do Bastla, in bilo bi mogoče se lahko peljati na veliko cesto, kar pa sedaj nikakor ne gre. Toraj bi bilo skoro pravično ne prenapeto zahtevanje, da nam okrajni Marenberški zastop cesto na Remšnik v okrajno cesto spremeni, da saj od onih 9120 gld. nekoliko haska dobimo, in naša nevolja bila bi potolažena. To morajo naši zastopniki Bastl in Jurič zahtevati. Če se bodo le s posmehovanjem k molčanju silili in bo okrajni zastop naše želje in zahtevanje v papirni koš metal, pa nasvetujemo sledeče: Vse srenje na Marenberškem kraji, kakor v Muti, v Pernicah, v Soboti, pri sv. Jerneji, v Marenbergu, v Remšniku, na Breznem in Ožbaldu, naj se ločijo od Pohorskih na Ribniškem kraji, in naklade bodo na vsaki način manjše, ker imamo le Radelsko okrajno cesto, in Remšnik bo gotovo polovico manjši del zadel. To nas tedaj teži, okolo 9000 ali 10.000 plačati za ceste, haska pa nijednega imeti, srenjske ceste pa slabe, ker zmirom tudi ne moremo plačevati in pa na cesti stati. Več Remšničanov.

Iz Slov. bistriškega okraja. (Redka slovesnost.) 26. novembra t. l. bo gotovo celi fari Bistriški globoko v spominu ostal, ker vršila se je ta dan redka slovesnost, trije zakonski pari obhajali so svojo zlato poroko. Simon in Barbara Žnidar, stariši č. g. M. Žnidar, kaplana slov. bistriškega; Jože in Marija Bukošek, stariši cerkovnika slov. bistriškega in Matevž in Marija Planjkar, viničarja cerkvenega vinograda slov. bistriškega. Od vseh strani je ljudstvo privrelo, da je bila farna cerkev naltlačena. Kako ganljivo je bilo videti sivolase ženihe in ostarele neveste, opirajoče se na ovenčane palice stopati v hišo Božjo, da tam ponovijo sveto zavezo, ktero so storili pred 50 leti, ob enem se pa tudi zahvalijo za vse dobrote, ki so jih ta čas prejeli iz usmiljene roke Očeta nebeškega. Marsiktero oko je bilo solzno videti starčke klečati pred sv. altarjem in pov-

zdigovati trepetajoče že roke k Očetu nebeškemu. Domači g. kaplan M. Žnidar so imeli redko srečo poročati svoje ljubeznjive stariše in srce jim je veselja igralo, da so doživeli prilžnost svojim starišem pokazati iz nova otroško vdanost in ljubezen. V resnici celi prizor je bil tako ganljiv, da se popisati ne da. Po poroki je bil skupni obed v kaplaniji, kjer so obče priljubljeni preč. dekan A. Hajšek govorili napitnico tako ganljivo, da je morala vsakemu v srce segati ter povdarjali, da je ta dan sveti za zlatoporočence, dan veselja za žlahto in celo faro; dokazali so pa tudi, da kdor v Boga zaupa, ne bo nikdar zapuščen. Prav lepo se potem zahvali starosta zlatoporočencev S. Žnidar za veliko milost in srečo Vsegamogotnemu, kakor preč. g. dekanu za ganljivo napitnico. — Potem so se začele prepevati mile slovenske pesmice in veselica tega dneva bo ostala gotovo vsakemu nepozabljiva.

Iz Ormoža. (Posilinemštvo.) Na sv. Martinovo bil je po navadi tukaj sejem. Došlo je mnogo trgovskih pomočnikov zvečer v kavarno g. Bauerja. Tukaj je nek pomočnik kazal velik nemški črno-rudeče-žolti trak in se bahal, da je nemeč in da se bojuje za oni trak do zadnje kaplje krvi. Zavrne ga pa drug pomočnik, rekoč: „Kako prideš ti v Spuhli pod Ptujem rojeni Slovence do nemškega traka, ali si uže pozabil, da so tam le Slovenci in te je rodila slovenska mati?“ Izreče in mu iztrga nemški trak. Kar je potem sledilo, tega ni treba v javnost dajati.

Iz Kozjanskega okraja. (Dve nezaupnici.) Nezaдовoljnost v našem okraji z Vaczulikovim gospodovanjem pri okrajnem zastopu vkipela je toliko, da so izvolili novega načelnika in nekaj novih udov. Zato je hitel Vaczulik, dokler je še stari zastop zvonec nosil, ter sprožil nezaupnico proti našemu velezaslužnemu državnemu poslancu g. dr. Jožefu Vošnjaku. Ali to smatramo davkoplačilci kot veliko nehvaležnost. Kajti kmalu potem smo dobili gruntno dačo v Kozjanskem okraji znižano za 6500 gld. na leto (glej „Tagespost“ od 9. avg. 1884, štev. 214). To se pa je poglavito zgodilo na prizadevanje g. dr. Vošnjaka. In takemu možu pošljejo od celjskih petelinov zbegani ljudje nezaupnico? Sicer pa zvezda Vaczulikova čedalje bolj blede in medli. To smo videli pri zadnjih volitvah. Kdo mara še za njega? Kdo se boji njegovega adjutanta? Nihče. Se za njegove renegate se nihče ne zmeni. Potisnen je torej v svoj komaj 400 duš broječi Podčetrtek in je nedavno pokazal svojo protislovensko politiko z nezaupnico, poslano novemu deželnemu poslancu g. Jermanu, čemur smo se iz srca smejali, občudovajoč njegovo bistroumje, katero ga odlikuje: „glejte, mi Podčetrčani nismo Jermana volili za poslanca. Vsakako mu pošljemo

nezaupnico in prekličemo zaupanje svoje, katero mu nismo dali!“ Ali ni Vaczulik kinč bistril glav ob Sotli, kolikor je zastaja pod Podčetrtkom? Hoch!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Cesar ostane na Vogerskem do 15. januarja p. l., meseca marcija pa odpotuje cesarica v Amsterdam na Holandskem. — Pogreb škofa Rudigierja bil je sijajen; cesarja zastopal je general major Popp. To je zelo izredna čast. — V državnem zboru je minister Dunajevski predložil poslancem proračun za l. 1885. Pravi, da bode dohodkov 504 milijonov, stroškov pa 519 milijonov, torej zmanjka 15 milijonov (lani je manjkalo 40 milijonov), ker je treba 13 milijonov za stavljenje novih in nakup starih železnic, teh pa zato, da je mogoče tarife znižati; dalje za zidanje sodišč, vseučilišč, kaznilnic itd., kateri denar ni povsem zgubljen. Torej bi zmanjkalo samo nekaj čez 1 milijon goldinarjev; od lani je prihranil 3 milijone; tako torej proračun ne kaže slabo, vendar kar je minister Taaffe pred 6 leti obečal, namreč primanjkljaj ali deficit iz državnega proračuna odpraviti, tega ni dosegel. Zakrivilo je to najbolj stavljenje nam potrebne Arlske železnice, ki se ni dalo odložiti. — Čehi vedno bolj glasno govorijo, da bo treba cesarja v Pragi kronati za českega kralja. — Italijani dobijo v Gorici stolico za italijanski jezik in slovstvo in sedaj tirjajo italijansko pravdno akademijo ali celo vseučilišče. In mi Slovenci pa še niti narodnih ljudskih šol ne dobimo v primernem številu, slovenskih učiteljskih nam tudi ne privoščijo v Mariboru, Celovci, slovenskih paralelk na gimnazijah v Mariboru. Celji pa celo ne in slovenske stolice na graškem vseučilišču še vedno spijo. — V Celovci vrši se velikanska pravda zoper ljubljanske anarhiste, okolo 40 prič bo zaslišanih. — V Dalmaciji se Hrvatoma tako slabo godi, da zgubijo pri državnozborskih volitvah skoraj gotovo tri do štiri poslance. — Grof Sennyey v Budimpešti je postal judex curiae, t. j. najvišji sodnik na Vogerskem. Hrvatski poslanci na vogerskem državnem zboru so sklenoli molčati pri obravnavanju proračuna za l. 1885. To mora vsakega pravega Hrvata razjeziti.

Vnanje države. Francozi so carino ali colnino na inozemsko zrnje povzvišali za 1 gld. v zlatu za vsaki meterski cent. To škoduje tudi našemu, zlasti vogerskemu zrnju in bo cena zoper padala. — Katoliški poslanec Windhorst je v nemškem državnem zboru nasvetoval, naj se postava, ki izganja katoliške mešnike, enkrat vže prekliče. Bismark se je temu ljuto ustavljal, pa je bilo zastonj. Windhorstov nasvet je bil sprejet z 217 glasi proti 93. Vendar

Bismark rajši državni zbor razpusti, kakor da bi katoličanom pravičen bil. — Ruski in angleški oficirji so hoteli mejašev postaviti za Afganistansko mejo, pa se niso mogli pogoditi. Ruski časniki začeli so ostro pisati zoper Turke. ki v Macedoniji stiskavajo Bolgare. — Vojnih torpedo-ladjic imajo Angleži 129, Rusi 126, Francozi 71, Italijani 53, Italijani 53, Nemci 35, mi pa samo 16. — Na Španskem zoper turškega kralja nekaj kuhajo; hočejo se ga znebiti in republiko proglasiti. — Italijani so v Afriki vzeli Masovo in Zeilo, Angleži Berbero, na kar Francozi tudi niso bili lenobni in so pograbili Dadžuro, vse to je bilo nekdanj turškega sultana. — Kitajci skušajo z 12 vojnimi ladjami Francoze pred otokom Formoza uničiti.

Za poduk in kratek čas.

V Sarajevu.

VIII. Težavna in dosihmal malo plodovita je bila stopinja, ktero je storila naša vlada, ko je cerkvene razmere v Bosni preinačiti začela. Srečna pa je vendar bila pri izvolitvi prvega Verhbosanskega nadškofa: presvitlega gospoda Dr. Stadlerja, ki je prevzel težko breme in nalogo prekrojiti dosedanje razmere. Trebalo je moža tako učenega in pri tem tako skromnega tako pohlevnega in v resnici pobožnega, da je to težko nalogo sprejeti zamogel. Britke izkušnje, zapreke in boji bi marsiktere drugega bile prisilile nadškofovsko čast in breme odložiti. Nadškofu je vlada obljubila 12.000 fl. na leto. Kdor Sarajevske razmere in siromaštvo ondodnih katoličanov, ki često na nadbiskupova vrata potrkajo pozna, vé, kako malo je to. A kmalu je vlada še teh 12.000 fl. na 8000 skrčila. Od te plače 8000 fl. mora n. p. presvetli g. nadškof le za stanovanje letnih 1500 fl. plačevati. Sarajevski nadškof namreč nima lastne hiše, temuč je — najemnik pri španijolskem židu. Prečastiti gospodi kanoniki, štirje, sami izvrstni in požrtvovalni za reč in slavo Božjo goreči možje, so si kupili in pokrpal neko turško hišo, v kateri stanujejo. Katoliški mestni župnik stanuje tudi v taki kupljeni in za silo pokrpani turški hiši. Oboji ste iz neožganih opek in lesa postavljeni. Nadškof in kanoniki imajo do farne cerkve skoraj 20 minut, kar posebno v slabem vremenu in Sarajevskem blatu ni mala težava.

Letos so začeli staviti novo katoliško stolno cerkev. Denarjev okoli 80.000 fl. je presvetli g. nadbiskup pri austro-vogerskih škofih in plemenitaših nabral. Vlada še dozda ni — vinarja dala za kat. cerkev, le, če je še resen, stavišče je ona podelila. Kot častno in hvalevredno omenim tukaj, da se prevzvišeni deželni vojni oblastnik generalmajor Appel in posebno

njegova prevzvišena gospa soproga katoličanom zmiraj tudi dejansko dobrohotna izkazujeta. Za popravljanje glasovite na milijone bogate Gazi-Huzrev Beg džamije je baje vlada dala 36.000 fl. Mohamedansko cerkveno posestvo na milijone vredno in najlepša zemljišča obsegajoče ne plačuje davka, a preje pod turško vlado dače prosti frančiškani morajo sedaj dačo plačevati. (Konec prih.)

Smešnica 50. Dve kokoši potegneta h kokošim sosednje bogatice, kder ostanejo 21 dni. Bogatica pozove lastnika na račun rekoč: vašima kokošema sem dajala vsaki den „zajtelc“ koruze, vsak velja 7 kr., plačajte mi toraj 1 fl. 47 kr. in odnesite kokoši. Lastnik jej odgovori: po vašem računu bi vagan koruze stal 11 fl, 75 kr. To mi predrago hodi in prosim, draga tetica, pridržite rajši kokoši. Z Bogom! Svetinjčan.

Razne stvari.

(Slovensko društvo) obhaja občni zbor 28. t. m. v prostorijah mariborske čitalnice. Denarničar g. dr. Jarnej Glančnik, odvetnik in predsednik posojilnice v Mariboru, prejema letnino.

(Ljubljanski novi knezoškof) mil. g. dr. Jakob Misija obiskali so včeraj našega milost. g. knezoškofa spremljani od graškega. V nedeljo bil je vojaški škof g. dr. Gruša iz Dunaja v Mariboru in s prelepim govorom počastil delavske pomočnike v njihovih društvenih prostorijah. Tudi Njih ekscelenca milost. g. knezoškof bili so zraven.

(Ljubljanski Zvon) začne ob novem leti priobčevati zgodovinsko povest: „Veliki grof“ spisal dr. Fr. Detela, profesor na Dunaji. Zanimala bo nas Štajerce, ker omenjeni grof je celjski grof Ulrih.

(Zagreblji) so v Sevnici znanega brezverca Kautschitscha. Slovenci imajo enega sovražnika menje.

(† Jožef Rak), nekdanj dež. poslanec za slov. Graški okraj. bivši mnogoletni načelnik Šoštanjskemu okraj. zastopu in župan Velenjskega trga, tržan in posestnik v Velenji, umrl je 5. t. m. po 14dnevni bolezni v 64. letu starosti, previden s sv. zakramenti. Njegov jako sijajen pogreb (v nedeljo 7. t. m.) dal je živ dokaz o njegovem splošnem spoštovanju in o nja priljubljenosti. Naj v miru počiva!

(Bralno društvo) v Rušah šteje 80 udov. Slava.

(Črm) hudo ugonoblja svinje pri sv. Barbari v Slov. goricah. Okolo 50 jih je uže poginolo.

(Leda po Dravi) mnogo plava, v Ormoži je časih nemogoče vozove čez reko spraviti, v Središči je mlin vtrgalo.

(Posojilnica v Krškem) je srečno ustanovljena.

(Mariborska čitalnica) priredi 14. t. m. ob 8. zvečer tombolo.

(Spremembe v Lav. škofiji.) Č. g. Fideršek pride za kaplana v Vojnik, č. g. L. Lednik v Žavec, č. g. F. Baumann v Slivnico pri Mariboru.

(Iz sodnijskih krogov) poročajo, da pojmeta g. Kmetič v Ormoži in g. Macun v Mahrenbergu v pokój.

(Učiteljstvo). G. B. Veranič stopi v pokoj, g. Hoinig je postal nadučitelj v Mariboru, g. M. Šalamun, učitelj v Stopreah, Sim. Viher v Ribnici; gosp. Teran vstopi v okrajni šolski svet konjiški, g. Fr. Žolgar pa v gornjegrajski.

Listnica uredništva: Dopisi danes ne objavljeni in oznanilo g. Šabotovo prihodnjic.

Loterijne številke:

V Trstu 6. decembra 1884: 54, 60, 40, 71, 85
V Linci „ „ 83, 24, 6, 27, 57

Prihodnje srečkanje: 20. decembra 1884.

Štev. 1035.

Razpisana štipendija.

Okrajni zastop je v svojej seji dne 17. novembra 1884 sklenil ustanoviti štipendijo na deželnej sadje- in vinorejskej šoli in v to svrhu odmeril 120 fl. Ta znesek se izplača ali popolnem za enega učenca, ali se pa razdeli za dva tako, da pride na vsakega 60 fl. na leto. V slednjem slučaju mora manjkajočih 60 fl. sam doplačati. Prošniki naj svojim prošnjam določijo krstni list, osepnično in zdravstveno spričevalo in spričevala o obiskovanju ljudske šole ter jih naj vložijo pri podpisnem uradu do 15. jan. 1885. Razločno pa naj opomnijo, so li zmožni za slučaj, ko bi okrajni odbor gori navedeni znesek 120 fl. hotel dvema učencema podeliti, manjkajočih 60 fl. doplačati ali ne. Prošniki morajo več, kakor 17 let stari biti. Šolsko leto prične 1. marcija 1885, a preneha 28. februarja 1886.

Okrajni odbor mariborski

dne 28. novembra 1884.

Dr. Jožef Schmiderer,
načelnik.

Pes izgubil

se je letošnje jesen v trgatvi na Hlapji v Slov. goricah. Zival je majhna s špicastimi ušesi in rujavimi marogami in čuje na ime: „Sekol“. Najdež dobi plačilo 10 fl. v Murhofu, občina Selnica ob Muri nad Cmerekom. 2-2

Zahvala.

Vsem gospodom in gospem, ko so nam o smrti gospoda

dra. Anton Prus-a,

odvetnika v Konjicah

svoje sočutje izrazili posebno č. g. duhovnikom, g. učiteljem, g. gasilcem, g. celjskim pevcem, ki so se spreveda udeležili, darovalcem raznih vencev izreka presrečno zahvalo

Rodbina Prus-ova.

V Konjicah, dne 8. decembra 1884.

S tužnim srcem izrekam vsemu p. n. občinstvu, posebno vsem prijateljem in znancem svojo najdostonejšo zahvalo, ki so 4. decembra mojega nepozabljivega očeta

Jurija Pignar-a

na pokopališče pri sv. Marku nižej Ptuja k večnemu počitku spremili.

Franc Pignar,

župnik pri spod. sv. Kungoti.

Štv. XII. prinaša te spise: 1. J. Križnik: Povodnji mož. Balada. — 2. Dr. Ivan Tavčar: Mrtva srca. Povest. (Konec.) — 3. J. Trdina: Bajke in povesti o Gorjancih, 21. Peter in Pavel. — 4. Gregor Jereb: Josip Podmilšek, slovenski pisatelj. (Konec.) — 5. Sim. Rutar: Akvileja VI. — 6. J. Starè: Vinko. VIII. — 7. Janez Trdina: Vinska modrost 23—24. — 8. D. Nemanič: Drobtine za slovenski slovar. — 9. K. Strekelj: Novejši pisatelj ruski. II. Turgenev. — 10. J. Kersnik: Gospod Janez. Novela. (Konec.) — 11. Književna poročila: S. R. „Slavia italiana“. — 12. D. Fajgelj: Nove muzikalije: „Cecilija“. — 13. Slovenski glasnik. „Ljubljanski Zvon“ izhaja v mesečnih zvezkih po 4 tiskane pole velike osmerke obsežnih ter stoji za pol leta 2 glđ. 30 kr.; za četrta leta 1 glđ. 15 kr.

Kovačnica.

S potrebnim orodjem se da takoj v najem, na dobrem kraju pod ugodnimi pogoji, kateri se zvejo pri posestniku Alojziji Stampar pod Vinskim Vrhom, pošta sv. Miklavž pri Ormoži.

Iskreno žalujoča naznanjujeva, da je vsega-mogočni Bog k sebi poklical najino preljubljeno sedemletno hčerko

A n o

po kratki mučeni bolezn dne 5. grudna in da je bila pokopana dne 6. grudna 1884.

Dr. Janko in Josefa Serneč
v Mariboru.

!!Pozor!!

G. SCHMIDL in DRUŽNIK

„pri škofu“

v Celji, na oglu glavnega trga

„pri štepihu“,

priporočujeta svojo posebno veliko in lepo

zalogo zimskega blaga.

kakor:

vsakovrstne suknine, štofa, vatmola, spangoleta in druge volnate robe. Dalje imata v zalogi največjo izbirko velikih zimskih facaneteljev ali rut; najnovejše vzorke kretóna in tiskanine (druka); hlačevine in raznobarnega barhenta; odeje, koce in različno drugo zimsko robo **po naj nižjih cenah,** in sicer še cenejši kakor poprej. — Prave ameriške šivalne stroje, najboljše in močnejše „Singer“ in „Howe“ za krojače, čevljarje in šivilje po 30, 35 in 40 goldinarjev. — Kdor dobro in cenó kupiti želi, blagovoli naj priti v našo prodajalnico. **G. Schmidl in družnik v Celji.**

Zaloga sukna; platna vsakdanjega rokotvornega in novošegnega blaga, ter pravih ameriških šivalnih strojev

na oglu glavnega trga in poštnih ulic št. 38 v hiši gosp. Jožefa Kosta, fabrikanta žajfe „pri štepihu“.

Podučiteljska služba

na četirirazrednici pri sv. Urbanu pri Ptuji, IV. plačilne vrste, je izpraznena.

Prosilci nemškega in slovenskega poučevanja zmožni, naj svoje prošnje do 1. januarja 1885 pri krajnem šolskem svetu vložijo.

Okrajni šolski svet v Ptuji

dne 21. novembra 1884.

Predsednik:

Premierstein.

3-3

Zdravnik v Hrastniku.

Vse zunanje in znotranje bolezni, zdravi novi zdravnik

Dr. Josip Marcius

v Hrastniku.

Biva v hiši gosp. Vouka, ter posluje vsaki dan od 2. do 5. ure popoldne. 2-2

V zalogi

Janeza Leona v Mariboru

je ravnokar izišel

Južnoštajerski koledar

za na steno

v nemški in slovenski izdaji

za l. 1885

zapopadajoč zraven popolnega koledara vse mrakove solnca in meseca, kmetovske pregovore o vremenu in letini, vse letne in živinske sejme, dozdevno vreme, državne prepovedane čase, lestvice za pristojbine kolkov ali štempeljnov itd.

Praktično urejeni koledar ima to prednost, da je natisnen na velikej četverki in ga je možno povsod na steno obesiti.

Velja samo 25 kr.

Prodajalcem se dovoti primeren nadavek.

FRANC SWATY,

Ukoristitev vinskih ostankov, fabrika žganic, likere, Franz-žganice in kognaka

v Mariboru.

Fabrika: v Schmidererjevej ulici št. 3 in 4.

Zaloga: v Koroškej ulici šte. 20.

priporoča svojo izvrstno žganico iz muškato-vega tropinovca

s poročtvom za prave, vleženo blago.

Posojilnica v Celji

daje na znanje, da se od zdaj uraduje vsaki

torek in petek

predpoldnem od $\frac{1}{2}9$ do $\frac{1}{2}12$ ure

in sicer se v

torek sprejemajo in izplačujejo **hranilne vloge** in **posojila**,

petek se pa sprejemajo samo obresti od posojil in pa prošnje za posojila.

Uradnica:

Glavni trg (Hauptplatz)

hiš. šte. 105.

Opazka: Hranilne vloge se obrestujejo s 5 %, to je 5 gld. od 100 gld. na leto in se sprejemajo od vsakega, ali je udruštva ali pa ne.

3-3